

Handläggare
Carina Widmark
Omsorgs- och välfärdssektorn

Diarienummer
2016VON/0033

Vård- och omsorgsnämnden

Kunskapssatsning för baspersonal inom äldreomsorg och funktionshinderområdet

Förslag till beslut

Stimulansmedel för kunskapssatsning för baspersonal inom äldreomsorgen och funktionshinderområdet rekvideras och används enligt förslaget

Beslutsnivå

Vård- och omsorgsnämnden

Sammanfattning

Socialstyrelsen har, på uppdrag av regeringen, fördelat 402 149 kronor till Värmdö kommun att användas under 2016. Syftet är att ge kommunerna stöd att fortsätta och utveckla kompetenssatsningar till baspersonal inom äldreomsorgen och inom funktionshinderområdet samt till kompetensutveckling för biståndshandläggare. Satsningen vänder sig till samtliga utförare inom områdena, både kommunalt drivna och de som drivs på uppdrag av kommunen. Kommunerna får avvika från Socialstyrelsens rekommendationer om kompetens förutsatt att avvikelserna motiveras i samband med redovisningen av medlen. Värmdö kommun kommer att satsa på att utbilda baspersonalen inom både äldreomsorgen och funktionshinderområdet så att de kan genomföra professionella samtal med de boende/brukarna. Målet med satsningen är att alla boende/brukare ska få en individualiserad och personcentrerad vård och omsorg utifrån sina egna behov och förutsättningar.

Bakgrund

Regeringen har givit Socialstyrelsens i uppdrag att under 2016 fördela medel som ska ge kommunerna stöd att fortsätta och utveckla kompetenssatsningar till baspersonal inom äldreomsorgen och inom funktionshinderområdet. Varje kommun får, i egenskap av huvudman för sin och enskilda utförare som bedriver kommunal verksamhet på uppdrag av kommunen, rekvidera medel upp till det belopp som framräknats med stöd av en fördelningsnyckel. Värmdö kommun kan rekvidera 402 149 kr för detta ändamål. Medlen får enbart användas under 2016. För de stimulansmedel som inte används eller som inte används i enlighet med villkoren gäller att dessa ska återbetalas till Socialstyrelsen. Varje kommun ska till Socialstyrelsen redovisa hur stimulansmedlen använts vid den tid som Socialstyrelsen anger.

Fördelningen av medel mellan verksamheter inom äldre- och funktionshinderområdet ska avgöras av kommunerna utifrån deras behov och förutsättningar. Med baspersonal avser regeringen kvinnor och män som arbetar direkt med målgruppen, eller inom verksamheter direkt riktade till målgrupperna. Satsningen innefattar även handläggare

som arbetar med myndighetsutövning och ska bidra till en ökad kunskap och medvetenhet om myndighetsutövning, särskilt ur ett jämlik- och jämställdhetsperspektiv.

Kommunerna ansvarar för att, inom det verksamhetsområde där kommunen avser använda stimulansmedlen, informera de enskilda utförare som bedriver kommunal verksamhet på uppdrag av kommunen och verksamheter som drivs av kommunen om möjligheten att ta del av satsningen.

Socialstyrelsen rekommenderar utbildningsinsatser som utgår från Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2011:12) om grundläggande kunskaper hos personal som arbetar i socialtjänstens omsorg hos äldre, och Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2014:2) om kunskaper hos personal som ger stöd, service eller omsorg enligt SoL och LSS till personer med funktionsnedsättning. Utöver kurserna som motsvarar de allmänna råden rekommenderar Socialstyrelsen för baspersonal kompetenshöjande och kompetensutvecklande insatser inom hemsjukvård, palliativ vård och rättighetsfrågor. För handläggare rekommenderar Socialstyrelsen kompetensutveckling inom myndighetsutövning ur ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv, kompetensutveckling avseende FN:s konventioner om rättigheter för personer med funktionsnedsättning respektive barnets rättigheter, samt stöd och handledning för oerfarna handläggare.

Kommunerna – inom ramen för regeringens syfte med kunskapssatsningen – får avvika från Socialstyrelsens rekommendationer om kompetens förutsatt att avvikelserna motiveras i samband med redovisningen av medlen.

Ärendebeskrivning

Kunskapssatsningen ska bland annat främja att beslut och insatser inom vård och omsorg genomsyras av jämlikhet, god kvalitet, kompetens, likabehandling, rättssäkerhet och ska utgå från den enskildes behov och förutsättningar. Detta bedöms kunna uppnås genom att medarbetarna inom äldreomsorgen och inom funktionshinderområdet arbetar enligt ett personcentrerat arbetssätt. Grunden för detta är att medarbetarna har en väl utvecklad förmåga att genomföra professionella samtal med personer som har kognitiv svikt, utåtagerande beteenden och/eller funktionshinder.

När medarbetare arbetar personcentrerat sätts personen i fokus och inte personens demenssjukdom eller funktionshinder. Den personcentrerade omvårdnaden utgår från information om personens livsmönster, preferenser och värderingar och personen ska bli bemött som en person med upplevelser, självkänsla och rättigheter oavsett förmåga, sjukdom och funktionshinder. Att arbeta personcentrerat ställer stora krav på medarbetarnas förmåga att genomföra professionella samtal med personer som har kognitiv svikt, utåtagerande beteenden och/eller funktionshinder.

För att stärka medarbetarnas förmåga att genomföra professionella samtal behövs fortbildning i bemötande och samtalsmetodik utifrån ett empatiskt förhållningssätt. Om medarbetarna får grundlig kunskap och praktisk kompetens i att genomföra ett professionellt samtal kan det förväntas att medarbetarnas förmåga att ge, speciellt till utåtagerande och oroliga personer, ett bra och personcentrerat bemötande. Detta kan i förlängningen ge förutsättningar för en lugnare miljö för såväl boende, kunder, anhöriga och personal. Målet med satsningen är att alla boende/brukare ska få en individualiserad

och personcentrerad vård och omsorg utifrån sina egna behov och förutsättningar.

Bedömning

Förslaget innebär att medlen för kunskapssatsning på baspersonal ska användas till övergripande kompetensutveckling inom området ”professionella samtal”. Erfarenhet visar att det inte räcker att den enskilde boende/brukaren får ett bra bemötande från personalen i alla situationer utan att det även behövs kunskap och kompetens om metoder för professionella samtal för att få tillstånd ”äkta” delaktighet, inflytande och jämlikhet.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet kan medföra vikariekostnader för de verksamheter vars personal utbildas.

Konsekvenser för miljön

Beslutet medför inga konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Beslutet medför positiva konsekvenser för medborgarna, särskilt enskilda boende/brukare inom målgrupperna och deras anhöriga/närstående.

Konsekvenser för barn

Beslutet medför positiva konsekvenser för barn inom målgrupperna.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Anvisningar för att rekvirera statsbidrag för 2016 för kunskapssatsning i äldre- och funktionshinderområdet	Bilaggs

Sändlista för beslutsexpediering

Utvecklingsavdelningen

Maria Larsson Ajne
Sektorschef
Omsorg- och välfärdssektorn

Said Mousavi Ahi
Kvalitetschef